

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců Mgr. Lenky Krupičkové a JUDr. Tomáše Rychlého právní věci žalobce: **M. K.**, zast. Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**, se sídlem Žerotínovo náměstí 449/3, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 10. 2016, č. j. JMK 151547/2016, sp. zn. S-JMK 128606/2016/ODOS/Př, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 17. 5. 2018, č. j. 62 A 232/2016 - 33,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalovaný **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Magistrát města Brna (dále jen „správní orgán I. stupně“) rozhodnutím ze dne 6. 5. 2016, č. j. ODSČ-32058/16-43, rozhodl o tom, že žalobce se dopustil správního deliktu podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“), tím, že jako provozovatel vozidla v rozporu s § 10 odst. 3 téhož zákona nezajistil, aby při užití vozidla bylo dodrženo pravidlo uvedené v § 39 odst. 5 zákona o silničním provozu. Porušená povinnost spočívala v neoprávněném zastavení či stání na pozemní komunikaci X v Brně dne 25. 2. 2015 v 12:17 hod. Za to byla žalobci uložena pokuta ve výši 1 500 Kč a povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč. Proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně podal žalobce odvolání, které žalovaný rozhodnutím ze dne 12. 10. 2016, č. j. JMK 151547/2016, podle § 92 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), jako opožděné zamítl. Proti rozhodnutí žalovaného se žalobce bránil žalobou, kterou však Krajský soud v Brně (dále jen „krajský soud“) zamítl. Žalobce (dále jen „stěžovatel“) se

podanou kasační stížností domáhá zrušení rozsudku krajského soudu s tím, že navrhuje vrácení věci tomuto soudu k dalšímu řízení.

[2] Vzhledem k tomu, že kasační stížnost svými námitkami směřuje do odvolacího řízení toliko v procesní rovině, je nezbytné v tomto směru provést rekapitulaci. Rozhodnutí správního orgánu I. stupně bylo stěžovateli doručeno dne 11. 5. 2016. Dne 29. 6. 2016 bylo správnímu orgánu I. stupně doručeno odvolání stěžovatele. Na obálce, kterou bylo odvolání doručeno, se nachází slovenská známka v hodnotě 0,80 EUR a dva otisky razítka s následujícími údaji: „*810 00 BRATISLAVA 1; 23. 5. 2016; 58*“ a „*655 02 BRNO 02; 28.06.16-20; 1*“. K dotazu správního orgánu I. stupně sdělila dne 13. 7. 2016 pracovnice společnosti SLOVENSKA POSTA, a. s. (dále jen „slovenská pošta“), že: „*Podla zaznamu pridelenych dennych peciatok na jednotlivych pracoviskach sme zistili, ze denna peciatka s rozlisovacim znamienkom '58' sa na poste Bratislava 1 nepouziva. Odtlacok napodobeniny dennej peciatky ktorou mala byt udajne opeciatkovana zasielka dna 23.05.2016, nesplna parametre bezne pouzivanych dennich peciatok*.“ Správní orgán I. stupně požádal prostřednictvím reklamace ze dne 14. 7. 2016 Českou poštu, s. p. (dále jen „česká pošta“) o prověření způsobu doručování, tj. zda byla zásilka podána v Bratislavě dne 23. 5. 2016 nebo v Brně dne 28. 6. 2016. Dne 9. 8. 2016 obdržel správní orgán I. stupně zprávu ze šetření. Ta uvádí, že k otisku denního razítka s legendou pošty Bratislava 1 není možné poskytnout jakékoliv informace. Dle zprávy se lze domnívat, že obálka byla nejprve oražena razítkem slovenské pošty a až následně byla dolepena poštovní známka. V opačném případě by byla poštovní známka znehodnocena otiskem razítka a během poštovní přepravy k adresátovi by se nemohlo stát, aby byla zásilka opětovně oražena jakýmkoliv otiskem dalšího denního razítka. Denní razítko s legendou pošty Brno pochází ze stroje CFC, kterým jsou oráženy zásilky vybrané z poštovních schránek města Brna a zásilky z vybraných pošt, které byly přijaty u přepážky, příp. vybrané z poštovní schránky dané pošty. Zpráva je uzavřena konstatováním, že je více než pravděpodobné, že zásilka byla dána do poštovní přepravy až na území České republiky (vhozena do schránky a následným zpracováním strojově přeražena). Dne 15. 8. 2016 bylo odvolání stěžovatele postoupeno žalovanému, který jej žalobou napadeným rozhodnutím shledal jako opožděné a dle § 92 odst. 1 správního řádu je zamítl.

[3] V podané žalobě stěžovatel namítal, že z rozhodnutí žalovaného nelze seznat, z jakého podkladu dovodil opožděnost podání. Dle razítka slovenské pošty byla zásilka podána dne 23. 5. 2016. Z vyjádření slovenské pošty nelze dovodit, že datum podání je až 28. 6. 2016. Vyplývá z něj pouze to, že na obálce nebyl standardní otisk razítka, což nevylučuje, že zásilka byla toho dne podána. Dle stěžovatele se musí jednat o interní chybu slovenské pošty. To, že byla zásilka předána k přepravě na území Slovenska, prokazuje slovenská poštovní známka. Lze ji rovněž prokázat svědeckou výpovědí podatele. Je zřejmé, že zásilka se do dispozice české pošty nedostala výběrem poštovní schránky, ale doručováním ze zahraničí. Správní orgány datum podání dle slovenského razítka účinně nezpochybnily. Otisk razítka české pošty je podle stěžovatele nečitelný. S ohledem na vzniklé pochybnosti by se lhůta měla považovat za zachovanou.

[4] Krajský soud vypořádal žalobní námitky následovně. Z rozhodnutí žalovaného jasně plyne, proč nepřihlédl k podacímu razítku slovenské pošty ze dne 23. 5. 2016 a dospěl k závěru o opožděnosti odvolání. V odůvodnění rozhodnutí jsou popsána skutková zjištění z komunikace se slovenskou poštou. Žalovaný dle krajského soudu postupoval zákonně a

věcně správně, jestliže k razítku slovenské pošty nepřihlédl a zohlednil v rámci posuzování včasnosti odvolání pouze razítko české pošty. Podání odvolání na Slovensku dne 23. 5. 2016 je zpochybněno sdělením slovenské pošty, neboť nejde o otisk razítka používaného slovenskou poštou. Nemůže proto prokazovat okamžik předání odvolání k poštovní přepravě. Pro úvahy o okamžiku podání odvolání bylo rozhodné pouze denní poštovní razítko české pošty. Nadto stěžovatel nepřinesl žádnou srozumitelnou konstrukci ohledně osudu přepravy podání. S ohledem na provedené důkazy má soud za to, že pokus o zatemnění skutečného osudu přepravy podání (odvolání) může být součástí obvyklejší procesní strategie téhož zástupce v průběhu různých správních řízení. Soudu je z rozhodovací činnosti známo, že zmocněnec stěžovatele ve správních řízeních využívá účelových procesních obstrukcí, a to včetně zasílání podání formou obyčejné zásilky.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[5] Včas podanou kasační stížností, včetně jejího doplnění, se stěžovatel domáhá zrušení výše uvedeného rozsudku krajského soudu z důvodů, které podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[6] Dle stěžovatele krajský soud aproboval nepřezkoumatelné rozhodnutí žalovaného. Není z něj patrné, proč žalovaný dospěl ke zjištění, že odvolání bylo podáno dne 28. 6. 2016. Žalovaný pouze neurčitě odkázal na spisový materiál, což není z hlediska nároků kladených judikaturou na odůvodnění rozhodnutí dostatečné.

[7] Dle stěžovatele bylo odvolání podáno včas. Na obálce bylo razítko pošty Bratislava ze dne 23. 5. 2016. Skutečnost, že by se nejednalo o razítko slovenské pošty, nebyla jednoznačně vyvrácena. Vyjádření slovenské pošty je nejednoznačné a umožňuje učinit závěr, že takové razítko pošta používá, respektive jím disponuje. Pracovníka pošty mohla zmást skutečnost, že se jednalo o zahraniční zásilku, a proto použil jiné než standardní razítko. Slovenská pošta netvrdí, že takové razítko vůbec neexistuje. Vyjádření slovenské pošty proto nevyvrací tvrzení stěžovatele, že písemnost předal k odeslání na její pobočce. Z hlediska včasnosti podání je přitom rozhodující předání písemnosti poště, nikoliv správný procesní postup pošty či užití správných razítek. Není pak na stěžovateli, aby vysvětloval postup doručování zásilek ze zahraničí.

[8] Stěžovatel nemá žádné povědomí o řízení, na které odkazuje krajský soud a ve kterém měl jeho zástupce rovněž činit podání ze zahraničí. V soudním spisu nejsou založeny o této právní věci žádné podklady, aby se k nim mohl stěžovatel vyjádřit. Pokud bylo obdobné razítko použito i v jiné věci, podporuje to domněnku stěžovatele, že se jedná o běžný způsob doručení zásilek ze Slovenska.

[9] Krajský soud pochybil, když neprovedl výslech podatele zásilky. Jedná se o jediný přímý důkaz prokazující předání podání slovenské poště.

[10] Závěr zprávy české pošty, že k podání více než pravděpodobně došlo až na území České republiky, pokulhává. Neexistuje racionální důvod, proč by česká pošta doručovala

písemnost bez platné české známky. Proto měl být ve věci vyslechnut i zpracovatel této zprávy.

[11] Krajský soud se nevyjádřil k námitce, že razítko české pošty není čitelné a mohlo se jednat jak o 20. 6., tak o 28. 5.

[12] V případě zamítnutí odvolání jako opožděného je nutné, aby o této skutečnosti existovala jistota. Existují-li pochybnosti o způsobu doručování zásilky, je nutné rozhodnout ve prospěch stěžovatele. V tomto případě mohl být otisk běžně nepoužívaného razítka slovenské pošty chybou poštovního úředníka, který užil nestandardní razítko. Pokud by nebyla písemnost české poště předána slovenskou poštou, logicky by ji česká pošta pro absenci známky nedoručila.

[13] Žalovaný ve svém vyjádření odkázal na odůvodnění rozhodnutí správních orgánů, vyjádření k žalobě a rozsudek krajského soudu. Navrhl kasační stížnost zamítnout.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[14] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[15] Stěžovatel podřadil důvody kasační stížnosti pod § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., nicméně věcně namítl rovněž nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku. Jelikož tedy stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti také důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. a související důvod podle písm. b), zabýval se Nejvyšší správní soud nejprve těmito důvody. Bylo by totiž předčasné zabývat se právním posouzením věci samé, bylo-li by současně napadené rozhodnutí krajského soudu skutečně nepřezkoumatelné či založené na jiné vadě řízení s vlivem na zákonnost rozhodnutí o věci samé.

III. a) Namítaná nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalovaného a krajského soudu

[16] Stěžovatel spatřuje nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu v prvé řadě v tom, že krajský soud přezkoumal rozhodnutí, které je samo nepřezkoumatelné. Žalovaný podle jeho názoru dostatečně neodůvodnil, na základě jakých zjištění učinil závěr o opožděnosti odvolání.

[17] Dle Nejvyššího správního soudu rozhodnutí žalovaného označenou vadou netrpí. Dle odůvodnění žalovaný nepřihlédl k podacímu razítku ze dne 23. 5. 2016 z důvodů uvedených ve vyjádření slovenské pošty. Poukázal zejména na to, že razítko s rozlišovacím znaménkem „58“ se nepoužívá a toto razítko nesplňuje dané parametry. Vyjádření slovenské pošty bylo stěžovateli zasláno k seznámení před vydáním rozhodnutí. Byl mu tedy poskytnut prostor, aby se s tímto podkladem rozhodnutí seznámil a vyjádřil se k němu. Této možnosti stěžovatel nevyužil. Jelikož žalovaný výslovně opřel závěr o opožděnosti odvolání o vyjádření slovenské pošty, se kterým byl stěžovatel seznámen, nelze považovat jeho rozhodnutí za nedostatečně odůvodněné. Za situace, kdy žalovaný

považoval otisk razítka slovenské pošty za popřený, logicky vycházel při posouzení včasnosti odvolání z druhého otisku podacího razítka, který se na obálce nacházel.

[18] Nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku spatřuje stěžovatel dále v tom, že krajský soud se nevyjádřil k námitce, že razítko české pošty není čitelné a mohlo se jednat o jiné datum. Ani této námitce nelze přisvědčit, neboť krajský soud na str. 4 napadeného rozsudku výslovně uvedl, že: „*Z otisku denního poštovního razítka České pošty, s.p. je dostatečně čitelné datum oražení obálky – 28.6.2016 – (...).*“ Krajský soud tuto námitku evidentně shledal nedůvodnou.

III. b) K otázce včasnosti podání odvolání

[19] Dle § 83 správního řádu [o]*dvolací lhůta činí 15 dnů ode dne oznámení rozhodnutí, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak*. Dle § 40 odst. 1 písm. d) správního řádu *je lhůta zachována, je-li posledního dne lhůty učiněno podání u věcně a místně příslušného správního orgánu anebo je-li v tento den podána poštovní zásilka adresovaná tomuto správnímu orgánu, která obsahuje podání, držiteli poštovní licence nebo zvláštní poštovní licence anebo osobě, která má obdobné postavení v jiném státě*. Dle § 40 odst. 2 správního řádu platí, že [v] *pochybnostech se lhůta považuje za zachovanou, dokud se neprokáže opak*. Dle § 92 odst. 1 správního řádu [o]*požděné nebo nepřípustné odvolání odvolací správní orgán zamítne*.

[20] V řízení je nesporné, že rozhodnutí správního orgánu I. stupně bylo stěžovateli doručeno dne 11. 5. 2016. Poslední den lhůty pro podání odvolání tedy nastal dne 26. 5. 2016. Na obálce, ve které bylo odvolání správnímu orgánu I. stupně doručeno, se nacházejí dva otisky poštovních razítek obsahující různé místní a časové údaje; na razítku označeném „Bratislava“ je vyznačeno datum 23. 5. 2016, na razítku označeném „Brno“ je vyznačeno datum 28. 6. 2016. Odvolání bylo správnímu orgánu I. stupně doručeno dne 29. 6. 2016, tj. více než 5 týdnů po datu vyznačeném na razítku podací pošty Bratislava a den následující po datu vyznačeném na razítku podací pošty Brno.

[21] Datum uvedené na otisku poštovního razítka podací pošty Brno následovalo po uplynutí odvolací lhůty. Odvolání stěžovatele by proto bylo včasné jen tehdy, pokud by bylo možné považovat datum na otisku poštovního razítka s nápisem Bratislava za skutečné datum podání odvolání na pobočce slovenské pošty. Žalovaný i krajský soud dospěly na základě vyjádření slovenské pošty k závěru, že razítko s nápisem Bratislava neprokazuje okamžik předání odvolání k poštovní přepravě. Krajský soud současně vyjádřil domněnku, že poštovní razítko slovenské pošty bylo pravděpodobně padělané. Z hlediska podání odvolání k poštovní přepravě je proto průkazný pouze otisk razítka podací pošty Brno.

[22] Nejvyšší správní soud se již dříve zabýval důkazním standardem v situacích, kdy vzniklo určité podezření na manipulaci s poštovním razítkem, např. vznikla-li neobvykle dlouhá prodleva mezi datem podání zásilky a jeho zpracováním (srov. rozsudky ze dne 10. 9. 2015, č. j. 4 As 164/2015 - 39, ze dne 13. 7. 2016, č. j. 1 As 103/2016 - 40, či ze dne 26. 1. 2017, č. j. 9 As 99/2016 - 40). Z citované judikatury vyplývá, že závěr o opožděnosti určitého podání lze učinit pouze tehdy, je-li to jednoznačně prokázáno. Jelikož poštovní razítko je razítkem svou povahou úředním, je nutné vycházet ze správnosti data uvedeného na poštovním razítku, neprokáže-li se opak. K tomu nepostačí, že ve věci nastaly určité

zvláštnosti či neobvyklosti. Byť se citované rozsudky věcně netýkaly podání odvolání, nýbrž žalob a kasačních stížností, nevidí soud žádný důvod, proč by tyto obecné závěry nebyly přenositelné rovněž na nyní projednávanou věc.

[23] Je proto nutné posoudit, zda datum uvedené na otisku poštovního razítka s nápisem Bratislava je skutečným datem podání odvolání na pobočce slovenské pošty, respektive zda učiněná skutková zjištění představují spolehlivý podklad pro závěr žalovaného a krajského soudu, že tento otisk poštovního razítka neprokazuje okamžik podání odvolání k poštovní přepravě, a nelze k němu tudíž přihlížet.

[24] Slovenská pošta ve svém vyjádření výslovně uvedla, že poštovní razítko s rozlišovacím znaménkem „58“ na poště Bratislava 1 se nepoužívá a že toto razítko nesplňuje parametry běžně používaných denních razítek. Nelze přehlédnout rovněž to, že slovenská pošta jasně označila otisk razítka na obálce podání za napodobeninu. Na rozdíl od stěžovatele nespatřuje Nejvyšší správní soud v tomto vyjádření žádné nejasnosti, které by snad mohly podporovat předestřenou teorii, že v jeho případě použil pracovník pošty omylem jiné než standardně užívané razítko. Pravděpodobnost záměny razítek ze strany pracovníka slovenské pošty považuje Nejvyšší správní soud za čistě teoretickou, neboť takovou variantu vyjádření slovenské pošty ani náznakem nepřipouští.

[25] Určitost vyjádření slovenské pošty přitom odlišuje případ stěžovatele od věcí řešených ve výše citovaných rozsudcích, kde Nejvyšší správní soud s ohledem na pochybnosti při doručování upřednostnil přístup k právní ochraně. Z tam učiněných skutkových zjištění totiž nebylo možné vyloučit pochybení české pošty, která nedokázala vzniklé nepravidelnosti či nesrovnalosti při doručování jednoznačně vysvětlit a nebyla schopna prokázat okolnosti podání. K takové situaci ovšem v projednávané věci nedošlo. Vyjádření slovenské pošty nade vší pochybnost vylučuje, že by mohlo být podání takto označeno na některé z jejích bratislavských poboček. Byla-li pravost otisku razítka slovenské pošty účinně popřena, nelze vycházet ze správnosti data uvedeného na poštovním razítku s označením Bratislava 1.

[26] Jelikož byla spolehlivě vyvrácena pravost otisku razítka slovenské pošty, nelze než vycházet z otisku razítka české pošty, jemuž svědčí s ohledem na výše uvedené judikaturní závěry presumpce správnosti. Stěžovatel nepředložil žádný důkazní prostředek, který by správnost data uvedeného na poštovním razítku české pošty vyvracel. Navrhovaný výslech svědka M. V. nelze za takový důkazní prostředek považovat, neboť tento měl dle vyjádření stěžovatele potvrzovat správnost data uvedeného na otisku poštovního razítka s nápisem Bratislava, jež byla ovšem na základě vyjádření slovenské pošty vyvrácena. Za situace, kdy stěžovatel zvolil způsob doručování obyčejnou poštovní zásilkou, u něhož se neevidují data podání, je nutné vycházet z otisku poštovního razítka, jehož správnost nebyla vyvrácena. Jakkoliv zákon umožňuje způsob doručování zvolený stěžovatelem (obyčejná poštovní zásilka), je třeba si uvědomit, že právě touto volbou způsobu doručování se stěžovatel sám vystavil riziku důkazní tísně, když zásilku neodeslal např. doporučeně (jako učinil u podání ze dne 4. 5. 2016, které obsahovalo jeho vyjádření k věci).

[27] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že nelze přihlížet k datu uvedenému na údajném razítku slovenské pošty na obálce. Jediným důkazem o datu podání zůstává otisk razítka české pošty (28. 6. 2016). Jelikož toto datum následovalo po uplynutí odvolací

lhůty (26. 5. 2016), odvolání bylo podáno opožděně, jak správně konstatovaly žalovaný i krajský soud.

III. c) K otázce neprovedení svědeckých výpovědí

[28] Výše uvedené okolnosti představují podle Nejvyššího správního soudu dostatečně zjištěný skutkový základ pro závěr krajského soudu o opožděnosti podaného odvolání. Za této situace nebylo povinností krajského soudu provádět svědeckou výpověď podatele a zpracovatele zprávy české pošty, jak navrhl stěžovatel. Zamítnutí těchto návrhů krajský soud neopomněl zdůvodnit (viz str. 5 rozsudku).

IV. Závěr a náklady řízení

[29] Nejvyšší správní soud ze všech shora uvedených důvodů kasačním námitkám nepřisvědčil a neshledal ani vadu, ke které by musel přihlédnout z úřední povinnosti, kasační stížnost proto zamítl podle § 110 odst. 1, věty poslední, s. ř. s. O věci přitom rozhodl bez jednání, jelikož § 109 odst. 2 s. ř. s. takový postup předpokládá.

[30] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl ve věci úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. srpna 2018

JUDr. Radan Malík
předseda senátu